

Novoteks

G L A S I L O D E L A V S K E G A S V E T A

LETO VI. * 1965 * ŠT. 6 in 7

NOVOTEKS

glasilo delavskega sveta

Tekstilne tovarne

NOVOTEKS

Novo mesto

1965

Letnik VI.

Št. 6. in 7. (56, 57)

Junij, julij

Izdaja:

delavski svet

Ureja:

uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Samo Medic

Naslov uredništva:

Novoteks, Novo mesto

Foersterjeva 10

telefon 21-030

Zunanja oprema:

Bojan Brovet

Tisk naslovne strani

in vezava

Valvasorjeva tiskarna

in knjigoveznica

Krško

Naklada:

880 izvodov

VSEBINA:

- *Iz zasedanj samoupravnih organov*
- *Ogenj, ptice in življenje ob 4. juliju*
- *Novi predpisi o delovnih razmerjih*
- *Določila pokojninskega zakona za udeležence NOB*
- *Napad na belogardistično postojanko v Mirni peči*
- *Spomladanski sejem v Grazu 1965*
- *Kaj je medicinska preventiva?*
- *Nasreče pri delu v mesecu aprilu, maju in juniju 1965*
- *Bolezni izostanki v mesecu maju 1965*
- *Naša kronika*
- *Poročilo o finančnem in materialnem poslovanju glasila delavskega sveta „Novoteks“ Novo mesto za leto 1964*

IZ ZASEDANJ SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Dne 8. junija se je sestala novoizvoljeni delavski svet na svojem prvem zasedanju. Na tem zasedanju sta bila izvoljena novi predsednik in podpredsednik delavskega sveta, novi upravni odbor ter imenovane komisije delavskega sveta. Poleg tega je delavski svet imenoval tudi svoje komisije.

Za predsednika je bil izvoljen tehnik Alojz Hra-star, za podpredsednika pa tkalka Zofija Poljanc.

O delu upravnega odbora in o stanju v podjetju je poročal prejšnji predsednik Janez Novak. Upravni odbor je imal v času mandatne dobe 17 sej. Na njih je v glavnem razpravljal o problematiki podjetja ter sprejemal ustrezne sklepe oziroma jih predlagal delavskemu svetu. Poročal je tudi o izpolnjevanju planskih nalog v letu 1964 in prvih štirih mesecih letošnjega leta.

V poročilu o izvajanju investicijskega plana in plana investicijskega vzdrževanja je povedal, da je nova stavba za apreturo v zaključni fazi. Pričeli so že postopoma preseljevati stroje. Zaradi pomenjkanja finančnih sredstev pa bo ostalo nedokončano nadstropje nad novim skladiščem gotovih izdelkov in prizidek ob novi hali.

Tudi gradbena dela v predilnici II se bližajo koncu. Stroji iz česalnice so že prestavljeni in obratujejo. Poleg tega je montirano tudi nekaj novoprišlih predilnih strojev. Dobava predilnih strojev pa je poteka tako, kot je bilo predvideno, zato predilnica še ne bo mogla pričeti z normalno proizvodnjo. Tudi dobava novih statev za tkalnico je v zaostanku.

Strojna delavnica je preurejena, montirana je tudi nova stružnica. Stroj za metaliziranje in peskarna pa še nista urejena. V kotlarni so končana skoraj vsa dela, zamenjati bo potrebno le drugi kotel na mazut, katerega nam je posodilo podjetje Euro Đakovič, ker nam naročenega kotla ne morejo dobaviti.

Iz podatkov o proizvodnji v prvih štirih mesecih letošnjega leta je razvidno, da je bil plan v predilnici I presežen za 3,66 %, v tkalnici za 2,7 % in v apreturi za 5,9 %. Produktivnost se je v predilnici I dvignila za 15,2 %, v tkalnici za 11,9 % in v apreturi za 15,4 % v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Neizkoriščen delovni čas se je v primerjavi z istim obdobjem povečal v predilnici I za 12,9 %, v tkalnici za 16,5 % in v apreturi za 6,7 %. Strojne zastoje ure v tkalnici pa so se znižale za 22,8 %.

Izvozne obveze prvih štirih mesecev so bile izpolnjene s 101,02 %. Finančni plan po fakturirani realizaciji je bil presežen za 9%. Plan prodajalne pa je bil presežen za 22,7 %.

V novi upravni odbor so bili izvoljeni naslednji člani: Ivan Vergot in Anica Žugelj iz predilnice I, Minka Švigelj, Peter Kumer in Pepca Gutman iz tkalnice, Ana Miha- lič iz apreture, Franc Sitar iz predilnice II in ing. Avgust Fajfar iz skupnih služb. Direktor podjetja je po svojem polo- žaju član upravnega odbora. Za namestnike pa so bili izvo- ljeni: Ilija Siročič in Angelca Prebilič iz predilnice I, Zofija Poljanc, Justi Damjanovič in Ana Bartelj iz tkalnice, Marta Božič iz apreture, Anton Kos iz predilnice II in Anton Vidmar iz investicijsko vzdrževalnega sektorja.

Za pomoč pri delu delavskega sveta je bilo izvo- ljenih 9 komisij za urejanje tovarniškega glasila pa uređ- niški odbor.

1. Komisija za izrekanje vzgojnih ukrepov: Franc Berlan - predsednik, Slavko Bogovič in Justin Kranjčič - člana, Martina Mikec - namestnik predsednika, Ana Maležič in Bojan Kekec - namestnika članov.
2. Komisija za samoupravne predpise: Martin Fuis - predsednik ing. Franc Kovacič in Jože Udovič - člana.
3. Komisija za izobraževanje: Franc Berlan - predsednik, Jer- neja Čampa, Jelka Kralj, Milena Baškovič in Franc Sitar - člani.
4. Komisija zaidelovna razmerja: Zofka Poljanc -- predsednik, Marička Zupanc, Vera Lavrič, Franc Pavlin in Herman Kopr- vnik - člani.
5. Komisija za civilno zaščito: Miran Simič - predsednik, Franjo Kelner - namestnik predsednika, Jože Udovič - taj- nik, Alojz Hrastar, ing. Avgust Fajfar, Andrej Smuk in Branko Pogelšek - člani.
6. Komisija za nabavo, prevzem, ocenitev in odpis osnovnih sredstev: Ing. Avgust Fajfar - predsednik, Anton Hudoklin in Edmund Pikel - člana.
7. Komisija za požarno varnost: Ivan Jakše - predsednik, Stanko Vaupotič in Ana Bartelj - člana.
8. Komisija za prometno varnost: Bojan Čeh - predsednik, Alojz Kristen in Vera Lovinč - člana.
9. Komisija za izume in tehnične izboljšave: ing. Avgust Fajfar - predsednik, Franjo Kelner in Vlado Marčič - člana.
10. Uredniški odbor glasila delavskega sveta: Jože Udovič - predsednik, Samo Medić - odgovorni urednik, Milena Mavsar- in Anica Žugelj I - člana.

Na svoji prvi seji je novoizvoljeni upravni odbor izvolil za predsednika ing. Avgusta Fajfar, za podpredsednika pa Anico Žugelj.

Za pomoč pri delu pa je upravni odbor izvolil pet komisij, in sicer:

1. Komisija za osebne dohodke: Franjo Švent -- predsednik, Franjo Kelner in Janez Novak -- člana.
2. Komisija za reklamacije gotovega blaga in preje: Franjo Kelner -- predsednik, Bogomir Hofbauer in vodja prizadete enote -- člana.
3. Komisija za predloge, prošnje in pritožbe: Peter Kumer -- predsednik, Martin Gersič in Slavka Bogovič -- člana.
4. Komisija za odpis drobnega inventarja: Anton Hudoklin -- predsednik, Jože Klančar in Ivan Springer -- člana.
5. Stanovanjska komisija: Franc Božič -- predsednik, Slava Jakše, Justin Kranjčič, Franc Pangre in Leopold Šiler -- člani.

Tudi sveti enot so imeli svoje seje, na katerih so izvolili svoje predsednike in podpredsednike ter imenovali svoje komisije. Poleg tega so poslušali poročila o stanju in problemih svojih enot.

PREDILNICA I: Za predsednika sveta enote je bil izvoljen Ilija Siročič, za podpredsednika pa Milka Nemanič.

1. Komisija za izrekanje vzgojnih ukrepov: Ivan Kukman -- predsednik, Anica Vidic in Jože Matjašič -- člana, Francka Švajger -- namestnik predsednika, Ivanka Štular in Marija Kermesec -- namestniki članov.
2. Komisija za osebne dohodke: Cirila Rozman -- predsednik, Jože Matjašič, Henrik Sušanj, Anton Ivec in Marija Mušič -- člani.
3. Komisija za prošnje in pritožbe: Franc Šegina -- predsednik, Kristina Skof, Anica Skof, Janko Butala in Karolina Pezdirc -- člani.
4. Komisija za zdravstveno-tehnično varstvo: Jože Nemanič -- predsednik, Stefka Tavčar in Rezka Gregorčič -- člani.
5. Komisija za razhodoavanje drobnega inventarja: Jože Tomc -- predsednik, Ivan Kukman in Ivan Bevk -- člana.
6. Komisija za spremljanje norm: Janez Vraničar -- predsednik, Anton Stefanič, Milka Črnič, Tončka Nemanič in Anica Žugelj I -- člani.
7. Komisija za delovna razmerja: Milena Jurjevčič -- predsednik, Slavko Vraničar I, Ivan Bevk, Jože Suštar in Martin Žugelj -- člani.

8. Komisija za požarno varnost: Milan Vraničar - predsednik, Jože Govednik in Jože Tomc - člana.
9. Komisija za prometno varnost: Gabriel Badovinac - predsednik, Stane Jelenčič in Jože Kočevar - člana.

PREDILNICA II: Za predsednika sveta enote je bil izvoljen Anton Kaferle, za podpredsednico pa Marjeta Radovan.

1. Komisija za osebne dohodke: Alojz Golob - predsednik, Anton Kos, Dore Mrvar, Rozi Dolmovič in Joža Kobe - člani.
2. Komisija za prošnje in pritožbe: Ana Kisovec - predsednik, Stane Zidanik, Franc Sitar, Marjeta Radovan in Martina Gramc - člani.
3. Komisija za spremljanje norm: Andrej Šepetavo - predsednik, Roman Grobešek, Joža Franko, Roza Hočevar in Viktor Roženberger - člani.
4. Komisija za zdravstveno-tehnično varstvo: Ivan Rukše - predsednik, Franc Turk in Franc Urbančič - člana.

TKALNICA: Za predsednika sveta enote je bil ponovno izvoljen Stane Hudoklin, za podpredsednika pa Anton Iler.

1. Komisija za osebne dohodke: Marija Kobe - predsednik, Bruno Koprivnik, Andrej Petrič, Sonja Kos in Ana Osolnik - člani.
2. Komisija za prošnje in pritožbe: Ivanka Pavlič - predsednik, Franc Luzar, Ana Pungartnik, Marija Kopic, Justi Damjanovič - člani.
3. Komisija za spremljanje norm: Joža Božič - predsednik, Slavko Kavšek, Ida Blažič, Ana Križman in Milka Brodar - člani.
4. Komisija za zdravstveno-tehnično varstvo: Slavko Hočevar - predsednik, Alojz Samec in Marjeta Potočar - člana.

APRETURA: Za predsednika je bil izvoljen Ivan Pate, za podpredsednika pa ponovno Ana Mihalič.

1. Komisija za osebne dohodke: Franc Regina - predsednik, Joža Redek, Jože Količ, Cveta Milanovič in Breda Jakše - člani.
2. Komisija za prošnje in pritožbe: Anton Kacin - predsednik, Franc Jenko, Ivanka Srebinjak, Vera Jarc in Marija Božič - člani.

3. Komisija za spremljanje norm: Ivanka Rataj - predsednik, Zalka Meserko, Marija Kukman, Marija Ponikvar in Ivanka Kokošar - članice.
4. Komisija za zdravstveno-tehnično varstvo: Franc Zagorc - predsednik, Alojz Florjančič in Ana Potočar - člana.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVALNI SEKTOR: Za predsednika je bil ponovno izvoljen Franc Božič, za podpredsednika pa Marjan Turk.

1. Komisija za osebne dohodke: Marjan Turk - predsednik, Slavko Bogovič, Božo Cavlovič, Ivan Jakše in Franc Štamfelj - člani.
2. Komisija za prošnje in pritožbe: Slavko Koprivnik - predsednik, Jože Fenc in Franc Štine - člana.
3. Komisija za zdravstveno-tehnično varstvo: Ivan Cesar - predsednik, Anton Jevšek in Jože Rešek - člana.

Ker je treba v zvezi s sprejetjem novega temeljnega zakona o delovnih razmerjih naš pravilnik o delovnih razmerjih spremeniti, je upravni odbor na drugi seji razpravljaj o predlogu začasnih sklepov za urejanje delovnih razmerij, s katerimi se začasno do sprejetja novega pravilnika urejajo delovna razmerja med podjetjem in delavci. Predlog začasnih sklepov za urejanje delovnih razmerij je bil dopolnjen in jih je delavski svet na drugem zasedanju sprejel.

Ko je delavski svet sprejel sklep o prehodu na 45-urni delovni teden je bilo določeno, da v drugem polletju letošnjega leta po možnosti preidemo na 42-urni delovni teden. Za ta prehod so potrebne obširne priprave. Izdelati je treba program in načrt prehoda, ki ga mora odobriti občinska skupščina. Za izvedbo tega programa in načrta je bila imenovana sedemčlanska komisija pod predsedstvom Janeza Novaka, ki ima nalogo, da izvede vse potrebne priprave, da pričnemo z 42-urnim delovnim tednom po možnosti že 1. oktobra 1965. Pred prehodom na skrajšani delovni čas bo razpisana anketa, v kateri bodo lahko delavci izjavili ali želijo delati po 7 ur dnevno ali pa imajo raje proste sobote.

Ker delovni mesti "vodja proizvodnje" in "vodja investicijsko vzdrževalnega sektorja" nista zasedeni, je upravni odbor sklenil, da se ti dve delovni mesti razpišeta, do zasedbe delovnih mest pa sta bila imenovana za vršilca dolžnosti ing. Franc Kovačič in ing. Avgust Fajfar.

Ker združni način gradnje zahteva veliko lastno udeležbo, katero bi le malokateri delavec zmožel, je prodrla zamisel, da bi podjetje zgradilo stanovanjske stavbe do III. faze, naprej pa bi delavci gradili sami. Ker se bodo v bližnji bodočnosti stanarine občutno dvignile, je za delavce

zelo ugodno, da gradi lastna stanovanja, ker bo predviden mesečni obrok odplačila le nekoliko večji od bodočih stanarin. Graditelji bi dobili maksimalni znesek posojila, s katerim bi lahko dokončali stavbe. Objavil se bo razpis za projekt, interesenti pa se bodo odločili za najboljšega. Pravtako bo izveden natečaj za najnižjo ponudbo gradnje. Letos se predvideva začetek gradnje desetih stanovanj. Drugo leto bi s takim načinom gradnje nadaljevali. Tako bi v Bučni vasi, kjer je določena lokacija, nastalo nekakšno "novoteksovo naselje".

Upravni odbor je nadalje razpravljal o prodaji stanovanj, ki so last podjetja. Podjetje bi obdržalo le en stolpič, vsa ostala stanovanja pa bi se prodala. Prednost pri nakupu bi imeli tisti, ki v stanovanjih stanujejo. Pogoje za prodajo je potrebno še proučiti in se bo o prodaji ponovno razpravljalo na eni prihodnih sej upravnega odbora. Za proučitev zadeve je zadolžena stanovanjska komisija.

Ker niso bila v celoti izčrpana sredstva, ki jih je delavski svet namenil za posojila individualnim graditeljem, je upravni odbor sklenil, da se odobri Justini Gole in Dragu Smolnikarju po 200.000 din, Ani Kisovec, Jožetu Govednik, Katici Zvonkovič in Mariji Štefanič pa po 150.000 din posojila.

Ker se je Franc Bohte odpovedal sobi, ki mu je bila dodeljena, je upravni odbor to sobo dodelil Rozaliji Zajc.

V razpravi o spremembi 14. in 15. člena pravilnika službe zavarovanja, ki določata vratarško uniformo in delovno obleko nočnih čuvajev, je upravni odbor predlagal delavskemu svetu, naj bi vratarji imeli enotne obleke, kape, srajce in kravate. Rok trajanja naj bi bil za obleko in kapo dve leti, za srajco in kravato pa 6 mesecev. Nočni čuvaji naj bi imeli dežni plašč, bundo in škornje. Rok trajanja teh predmetov naj bi bil 4 leta. Delavski svet je predlog upravnega odbora osvojil.

Za asfaltiranje ceste pri počitniškem domu v Novigradu je upravni odbor odobril iz sklada skupne porabe 486.917 din.

Odpisana je bila cirkularka za žaganje drv, odobrena pa nabava računskega stroja za nabavni sektor.

V zvezi z vlogo Ane Rukše je upravni odbor ponovno razpravljal o odvzemu ugodnosti, ki jih naši delavci uživajo. Po daljši razpravi in tajnem glasovanju se je upravni odbor odločil s 6 proti 2 glasovoma, da ostane v veljavi prvotni sklep in se Ani Rukše pritožba ne ugodi.

Sveti enot so poleg razpravljanja o proizvodnji in imenovanju svojih komisij sprejeli tudi prioritete liste prosilcev za stanovanja, ki so bili ocenjeni po novih kriterijih, ki jih je pred kratkim sprejel delavski svet. Poleg

tega pa sta sveta tkalnice in predilnice imenovala tudi svoja predstavnika v svet investicijsko-vzdrževalnega sektorja. Predilnico bo v svetu investicijsko-vzdrževalnega sektorja zastopal Andrej Šepetavc, tkalnico pa Anton Iler.

V predilnici I je zaposlenih 207 delavcev, kar je več kot določa plan zaposlovanja. Kljub temu pa enoti primanjkuje delovne sile, ker je deset žena na porodniškem dopustu, osem žena dela s skrajšanim delovnim časom, šestnajst žena pa zaradi bolezni in nedoletnih otrok dela lahko le v dnevni izmenah. Zaradi letnih dopustov je povprečno odsotnih devet delavcev dnevno.

Doseganje plana je bilo do aprila zadovoljivo, saj se je razen v januarju gibalo od 103,65 do 107,16 %. V maju in juniju je bila planirana proizvodnja čiste volnene preje, katere pa zaradi izpada proizvodnje v predilnici II nismo izdelovali toliko, kot je bilo planirano. Kumulativno doseganje plana v petih mesecih je bilo 98,46 %.

Ker kvaliteta izdelkov znatno vpliva na višino osebnih dohodkov, saj dobi predilnica I iz tega naslova povprečno 27,5 % osebnih dohodkov, je treba še vedno iskati možnosti, da se ti rezultati izboljšajo. Tudi količina odpadnega materiala se lahko zniža.

V bodoče bodo delavke pri čistilno-enemalni koloni vezane na uspeh predic, ker prav te lahko veliko pripomorejo k večjim proizvodnim uspehom predic in zmanjšajo količino odpadnega materiala.

S povečanjem proizvodnosti in zmanjšanjem delovne sile se bo lahko obdržala proizvodnja na isti višini oziroma se bo lahko še povečala. S tem se bo dvignila tudi vrednost točke in s tem tudi osebni dohodki posameznika in cele enote.

Svet enote predilnica II je razpravljal o poteku investicij v svoji enoti. Stroji ne prihajajo tako, kot je bilo predvideno, temveč s precejšnjim zaostankom. Tako predilnica še sedaj ni pričela z redno proizvodnjo, čeprav je bilo predvideno, da prične z rednim obratovanjem v eni izmeni že aprila, v dveh izmenah pa v juliju letos. Zaradi tega bo treba izvršiti spremembo proizvodnega plana.

Tudi svet tkalnice je ugotovil, da naročene statve še niso prispele, čeprav bi morale 20 novih statev pričeti z obratovanjem julija. Zaradi nepravočasne dobave novih statev je bil proizvodni plan dosežen v maju le z 88 %, medtem ko je bil v prejšnjih mesecih presežen. Da ne bo nastal prevelik zastoj v proizvodnji, je bila začasno uvedena nočna izmena.

Norme so bile v pripravljavnici presežene povprečno za 10 do 13 %, v tkalnici pa za 18 do 20 %. Na tako visoko preseganje norm vpliva delo med odmorom ter predčasen

začetek dela.

Z začetkom nove kolekcije, ki je sestavljena pretežno iz volnenih tkanin, je kvaliteta občutno padla. Pojavilo se je veliko pomešanih votkov, manjkajočih votkov itd. Temu je kriva predvsem površnost tkalk. Zavedati se moramo, da so naši osebni dohodki odvisni poleg količine in prihrankov tudi od kvalitete proizvođača. Osebni dohodki, ki so vezani na kvaliteto, predstavljajo v tkalnici povprečno eno tretjino. Najslabše je bilo v januarju, ko je predstavljala kvaliteta le 24,5 % osebnih dohodkov, najboljše pa je bilo v maju, ko so v enoti dobili na kvaliteto 5,611.963 din, kar je bilo 36,3 % vseh osebnih dohodkov. V juniju pa je ta % občutno padel.

V razpravi o tem problemu je bilo omenjeno, da je precejšen vzrok slabši kvaliteti škrobilni stroj, ki je zastarel in često potrga osnove. Ker zaradi pomanjkanja sredstev ne moremo nabaviti novega škrobilnega stroja, ga bo treba pred preselitvijo generalno popraviti, tako da bo še nekaj časa služil svojemu namenu.

Zaradi pomanjkanja potrebnih sredstev ne bodo dokončane nekatere investicije, ki jih je delavski svet v začetku leta odobril. Tako bo letos ostal nedograjen prizidek ob novi hali ter nadstropje nad skladiščem izdelkov.

V poročilu o proizvodnih rezultatih apreture je ugotovljeno, da je bil finančni plan apreture v maju dosežen le z 78,07 %, medtem ko je bil najboljši rezultat dosežen v januarju, ko je bil plan presežen za 7 %. Vzrok tako velikemu izpadu je nepravčasen prehod na novo kolekcijo, zaradi nejasne situacije glede surovin za leto 1965. Količinski plan apreture je bil presežen za 10,79 %, kar je najvišji presežek v letošnjem letu.

Kvaliteta izdelkov se je v času od januarja do maja izboljšala, saj je bilo izdelanih tkanin I.kvalitete 97,59 %, v januarju pa 96,92 %.

Krčenje tkanin od surovega blaga do izdelanih tkanin pa je v posameznih mesecih zelo različno, saj znaša od 2,21 % v maju do 5,08 % v marcu. Zadevo je potrebno temeljito raziskati ter ugotoviti napako.

Svet enote je potrdil norme za izšivanje posameznih tkanin. Pri tem je ugotovil, da nekatere izšivalke izredno visoko presegajo norme, a je kvaliteta izdelkov v redu, medtem ko so nekatere izšivalke globoko pod normo.

Vršilec dolžnosti vodje investicijsko-vzdrževalnega sektorja je seznanil člane sveta z reorganizacijo njihove enote. Zaradi obsežnega in vedno bolj zahtevnega dela bivše pomožne enote je bila le-ta izločena iz tehničnega sektorja. Osnovan je investicijsko-vzdrževalni sektor, katerega naloga je, da skrbi tako za izvajanje novih investicij, kakor tudi za investicijsko-vzdrževalna dela. V posameznih oddelkih enote se bo postopoma izvedla reorganizacija vode-

nja in izvajanja nalog, ki jih ima sektor, ki bo imel podobno organizacijsko strukturo kot ostale proizvodne enote.

Poleg tega je svet razpravljal tudi o vlogi šoferjev in predlagal spremembo ocene njihovih delovnih mest. Predlog komisije za osebne dohodke je svet nekoliko spremenil ter predlagal upravnemu odboru naj bi bila nova ocena: šofer A - C kategorije 100 - 120 točk, šofer D - E kategorije 110 - 135 točk, avtomehanik 110 - 140 točk in urejanje transporta 120 - 150 točk. Dosedanja ocena je bila: šofer A - C kategorije 80 - 105 točk, šofer D - E kategorije 100 - 120 točk, avtomehanik 100 - 120 točk in urejanje transporta 100 - 130 točk.

J. U.

"OGENJ, PTICE IN ŽIVLJENJE"

ob 4. juliju

Že nekaj časa je javnost z nezaupanjem, istočasno pa s velikim pričakovanjem, spremljala priprave za proslavo v počastitev Dneva borca 4. julija, ki so jo pripravljali mladinci tekstilne tovarne "Novoteks" ter JLA. Ko so mladi recitatorji uspeli z literarnimi večeri, ki so jih pripravili v spomin F.G. Lorca, španskemu pesniku in borcu, ter Večer poezije iz Narodno-osvobodilne vojne, je bila nestrpnost še večja. Kljub majhni udeležbi na teh večerih, katere vzrok ni bil znan, pa mladinci niso odnehali. Ugodne kritike tistih, ki so jih videli in slišali, so jim dajale pogum za nadaljnje delo, saj so gledalci oba literarna večera z navdušenjem pozdravili.

Ti uspehi so naše mladince vzpodbudili, da so se začeli pripravljati na veliko proslavo v počastitev Dneva borca. Zbiranje gledalcev že v zgodnjih popoldanskih urah je obetalo uspeh, čeprav so bile vremenske prilike take, da bi marsikdo odstopil, naši mladinci pa so kljub vsemu vzdržali in mogoče prav zato tudi tako uspeli. Gledalci so napolnili prostor na košarkarskem igrišču že več kot eno uro pred začetkom in na njihovih obrazih si lahko razbral le globoko pričakovanje nečesa neznanega. Mnogi izmed njih so veliko pričakovali od tega večera, vendar lahko rečemo, da so dobili še več, kot so pričakovali.

Molk, ki je sprejel mlade prireditelje na igrišču je bil zgovoren, kakor da se je množica pet sto ljudi jasno zavedala pomena večera in proslave z recitalom "Ogenj, ptice in življenje".

Dolga je bila pot do uspeha, dosti je bilo razmišljanja, kako pridobiti gledalce, da bodo v recitalu videli tisto, kar bi igralci radi pokazali. Verjetno je simbolični naslov "Ogenj, ptice in življenje" mnogo pripomogel da so bili gledalci že pred začetkom polni pričakovanja. S svojim doživetim izvajanjem so recitatorji odpeljali gledalce v čas, ki so ga preživljali naši očetje. Vživeli so se v njihov čas, v njihove misli in čustva. Njihova interpretacija recitala je dosegla, da so gledalci z grozo gledali mučenja, v duhu slišali krike umirajočih otrok, stokanje ranjencev, moledujočih za vodo in hrepenečih po življenju, ki jim je ugašalo z jutranjim vzhodom, pripekajočo opoldansko vročino in večerno zarjo, pokanje partizanskih pušk, ki so s svinčeno besedo iskale resnico in življenje, videli so polja, poplavljenega s krvjo in posejana s telesni borcev, videli so pošastne krokarje, naznanjujoče smrt, čutili oster vonj taboriščnih krematorijev in plinskih celic, kjer se je končalo tisoče življenj naših najdražjih, od katerih je ostal le spomin in lesen križ brez imena.

Ljudje so gledali in doživljali v duhu tisto življenje, katerega so živeli naši očetje pred in med narodnoosvobodilno borbo. Marsikateremu izmed gledalcev je v očeh zaigrala svetla solza ob spominu na nekoga, ki nu je bil drag, pa ga ni več. In prav te solze so pokazale popoln uspeh proslave. Pokazale so, da so mladinci dosegli svoj cilj, saj so gledalci videli in čutili tisto, kar so borci za boljše življenje, ki ga zdaj živimo, zaslužili s svojim požrtvovalnim bojem. En sam dan v letu jim posvetimo pozornost, čeprav so njihovi dnevi borbe trajali leta in leta. Zdaj počivajo utrujeni od dolgega boja, a vedo, da smo srečni in svobodni. Prav zato je potrebno, da se jih spomnimo vsaj na ta dan, Dan borca, in jim izkažemo čast, ki so jo zaslužili. Spomnimo pa se tudi vseh tistih, ki so še med nami in so se prav tako borili za boljše življenje.

Uspeh recitala je bil velik. Trud in požrtvovalnost naše mladine in mladincev iz JLA ni bil zaman. Vsekakor pa so prispevali k uspehu tudi ostali sodelavci. Mogoče bi bil sam recital preveč prazen in tog. Pevski zbor, uvodne besede, ansambel JLA ter iznajdljivost režiserja pa so pripomogli, da je bil aplavz na koncu proslave bučen in navdušen, s čimer je bila jasno izražena misel in želja vseh, da s takimi prireditvami nadaljujemo, da se ne bi naše sodelovanje z ostalimi mladinskimi aktivni končalo že s to proslavo.

To je poudaril tudi tov. Bogo Komelj v svojih uvodnih besedah na proslavi in upamo, da to ne bo ostala samo želja.

Ob Dnevu borca bi se radi zahvalili vsem bivšim borcem za tisto, kar so žrtvovali, da smo srečni in zadovoljni v svobodni domovini, in jim najlepše čestitali k njihovega prazniku.

NOVI PREDPISI O DELOVNIH RAZMERJIH

V mesecu aprilu je bilo sprejetih več novih zakonov in med njimi tudi temeljni zakon o delovnih razmerjih. Novi zakon ni samo dopolnitev starega, ampak delovca razmerja ureja na popolnoma nov način. Osnovna izhodišča novega zakona so: samoupravljanje kot bistven element dela, enoten družbeni položaj delovnega človeka pri delu, pri odločanju pa to, da lahko o pravicah in dolžnostih delovnega človeka odloča delovna skupnost, njeni organi upravljanja ali kolegialni organi (to so najmanj tri osebe), nikoli pa ne posamezniki.

Pri posameznih pravicah in dolžnostih delavca novi zakon določa naslednje:

Vsako prosto delovno mesto mora delovna skupnost razglasiti z javnimi sredstvi za informacije, razen v izjemnih primerih, ko to lahko stori s svojimi sredstvi za informacije (oglasna deska in podobno). Delovna mesta se praviloma zasedajo po razpisu. Vodilna delovna mesta morajo biti razpisana vsake štiri leta. Delavec, ki dela na razpisanem delovnem mestu, ima pravico potegovati se za to delovno mesto in je lahko pod splošnimi pogoji izbran; če ni izbran, mu mora delovna skupnost zagotoviti delovno mesto, ki ustreza njegovi delovni sposobnosti. Delavec mora biti pisмено obveščen o sklepu, s katerim ga je delovna skupnost sprejela na delo v delovno organizacijo, in o tem katerega dne naj nastopi delo. Ko je sklep o sprejemu na delo v delovno organizacijo vročen delavcu, ga pred nastopom njegovega dela ni mogoče preklicati, razen če je zaradi višje sile (požar, poplava, potres itd.) ukinjeno delovno mesto, na katero je bil delavec sprejet. Če pa na drugi strani delavec brez opravičenega vzroka določenega dne ne nastopi delo, se šteje, da ne želi stopiti na delo v to delovno organizacijo. Tudi po novem zakonu stopa delavec na delo za nedoločen čas razen za izjemoma določen čas in sicer na sezonska dela, če se začasno poveča obseg dela delovne organizacije, če je treba nadomestiti na delovnem mestu začasno odsotnega delavca in podobno. Čas trajanja delovnega razmerja sklenjenega za določen čas, pa je lahko določen s pretekom določenega časa ali pa s prenehanjem potrebe, zaradi katere je bil delavec sprejet.

Novi zakon ne pozna več tako imenovanega začasnega delovnega razmerja (dopolnilnega), ampak loči samo delovno razmerje in civilno-pravno razmerje. Za delovno razmerje se šteje tudi delo, ki traja manj kot polni delovni čas, vendar samo na delovnih mestih, ki so določena v splošnem aktu. Tako delovno razmerje, ki traja določen čas, kakor tudi opravljanje dela, ki traja manj od polnega delovnega časa, je določeno kot delovno razmerje ter ima delavec, ki dela najmanj polovico polnega delovnega časa, vse pravice iz delovnega razmerja, ki jih določata zakon in statut. Civilno-pravno razmerje pa nastane na osnovi posebne pogodbe, ki jo podjetje lahko sklepa s posamezniki za opravljanje dela ali nalog, ki so priložnostne ali občasne in ne trajajo brez

presledka dalj kot tri dni, kakor tudi za opravljanje dela in nalog, ki po svoji naravi in pomenu za organizacijo dela zaradi svojega majhnega obsega ali zaradi občasnosti oziroma začasnosti ne zahtevajo, da bi se v organizaciji dela uvedlo posebno delovno mesto.

V novem zakonu je podrobneje urejeno tudi razporejanje delavcev na delovno mesto ob sprejemu in med trajanjem delovnega razmerja. Delavec mora biti ob napotitvi na delo na določeno delovno mesto natančneje seznanjen z delovnim mestom, z neposrednimi sodelavci na delu, z organizacijo in delovanjem samoupravljanja v podjetju, s splošnimi akti itd. Delavec ima pravico biti razporejen na tako delovno mesto, ki ustreza njegovi delovni sposobnosti. Delavca, ki na svojem delovnem mestu uspešno izvršuje svoje redne delovne naloge, sme podjetje le z njegovo privolitvijo premestiti na drugo delovno mesto, ki terja manjše delovne sposobnosti. Izjema je v tem primeru višja sila, ko se lahko delavca razporedi na vsako delovno mesto.

Polni delovni čas je 42 ur tedensko. Temeljni zakon o uvedbi 42 urnega delovnega tedna pa določa, da mora vsako podjetje, ki ima daljši delovni čas od 42 ur na teden, v roku enega leta sprejeti načrt in program za prehod na 42 urni teden ter predvideti ukrepe, s katerimi bo ta načrt in program uresničilo.

Z novim zakonom je podaljšan porodniški dopust, ki traja sedaj brez presledka 133 dni, če ga upravičenka nastopi najmanj 28 dni pred porodom, lahko pa ga nastopi 45 dni pred porodom. Prav tako je podaljšana pravica matere, da dela štiri ure dnevno do osmega meseca starosti otroka, če to sama zahteva. Ko je otrok star osem mesecev, ima delavka - mati pravico delati po štiri ure na dan dokler ni otrok star tri leta, če mu je po mnenju zdravniške komisije potrebna skrbnejša materina nega. Skrajšan delovni čas matere do osmih mesecev oziroma do treh let otrokove starosti se šteje za polni delovni čas. Razlika je le v tem, da dobi delavka do osmega meseca otrokove starosti za čas, ko ne dela, nadomestilo osebnega dohodka od socialnega zavarovanja, delavka, ki dela štiri ure na dan zaradi nege otroka do treh let pa za čas, ko ne dela, nima pravice nadomestila osebne dohodka.

Delavec ima pravico do polurnega odmora, če traja delo nepretrgano. Odmor pa se ne sme določiti na začetku ali na koncu delovnega časa.

Delavec pridobi pravico do letnega dopusta po enajstih mesecih nepretrganega dela. Ne velja pa več določilo prejšnjega zakona, ki je pod določenimi pogoji dopuščalo, da je delavec po šestih mesecih dela dobil po en dan dopusta za vsak mesec. Po novem zakonu je določeno, da letni dopust delavca traja najmanj 14 in največ 30 delovnih dni. Izjemoma pa lahko traja letni dopust delavca, ki dela v posebnih delovnih pogojih tudi več kot 30, vendar ne več kot 60

delovnih dni. Dolžino letnega dopusta določa delavcu delovna skupnost. Pri tem pa mora upoštevati delovne pogoje (teža dela, zahtevnost dela, vpliv dela in delovne okolice na delavca, telesna in duševna napetost pri delu in drugo), njegovo delovno dobo, uspehe, ki jih delavec dosega in posebne socialne razmere, v katerih živi. Delavcu, ki še ni star 18 let, mora delovna skupnost zagotoviti letni dopust, ki je daljši za sedem dni od dopusta, ki ga določi po osnovah in merilih drugim delavcem. Čas, v katerem delavec med letom izrabí letni dopust, določi delovna skupnost. Izjemoma ima delavec pravico izrabiti en dan svojega letnega dopusta za svoje potrebe tistega dne, ki ga sam določi. Podjetje mora najmanj 30 dni naprej sporočiti delavcu, katerega dne se začne njegov letni dopust. Prav tako pa mora tudi delavec najmanj 30 dni naprej obvestiti podjetje, kdaj namerava koristiti en dan letnega dopusta.

Osebni dohodek delavca je odvisen od njegovega delovnega prispevka glede na delovne in poslovne uspehe delovne enote, v kateri dela in podjetja kot celote.

Novi zakon o delovnih razmerjih ima določila o odgovornosti delavca delovni skupnosti in tu obravnava kršitve delovnih dolžnosti ter odgovornost delavca za povzročeno materialno škodo podjetju. Delovna skupnost s splošnimi akti določa delovne dolžnosti, postopek, kako se ugotavlja kršitve predpisanih delovnih dolžnosti, ukrepe, ki se uporabljajo proti delavcem zaradi kršitve delovne dolžnosti in organe, ki začnejo in vodijo postopek in izrekajo ukrepe. Posameznik lahko po novem zakonu začne postopek, ne more pa izrekati kazni. Kazni oziroma ukrepi kot jih imenuje zakon, so se spremenili. Odpravljena je denarna kazen. Tako so predvideni naslednji ukrepi: opomin, javni opomin, zadnji javni opomin in izključitev iz delovne skupnosti. O izključitvi iz delovne skupnosti odloča na predlog organa, ki izreka ostale kazni, delavski svet s tajnim glasovanjem in velja, če za izključitev glasuje več kot polovica članov delavskega sveta.

Pri prenehanju dela loči novi zakon prenehanje dela na željo delavca ali z njegovim soglasjem, proti volji delavca ter neodvisno od volje delavca in delovne skupnosti. Delavec ima pravico brez obrazložitve ob vsakem času prenehati z delom v podjetju in izstopiti iz delovne skupnosti, mora pa o tem obvestiti delovno skupnost in ostati od sporočitve namena na delu še toliko časa, kolikor je določeno v statutu. Delovna skupnost pa sme samo z delavčevo privolitvijo skleniti, da delavec preneha delo v podjetju. Delovna skupnost lahko sklène, da preneha delo delavca brez njegove privolitve le tedaj, kadar se odpravi delovno mesto, kadar se trajneje zmanjša obseg dela oziroma poslovanja ali kadar se ugotovi, da delavčeva delovna sposobnost ne odgovarja zahtevam delovnega mesta, na katerem dela. Delavcu lahko po sklepu delovne skupnosti brez njegove privolitve preneha delo, ko dopolni pokojninsko dobo 40 let (delavec) oziroma pokojninsko dobo 35 let (delavka). Neodvisno od volje delavca in delovne skupnosti preneha delavcu delo, če organ social-

nega zavarovanja spozna delavca za trajno in popolnoma nezmožnega za delo; če je delavcu po odločbah zakona oziroma po pravnomočni odločbi sodišča ali kakšnega drugega organa prepovedano opravljanje dela na delovnem mestu, na katerem je razporcjen; če je delavec odsoten z dela dalj kot tri mesece, ker prestaja s pravnomočno sodbo izrečeno zaporno kazen oziroma ker se proti njemu izvršuje varnostni, vzgojni ali varstveni ukrep.

Po starem zakonu je delavcu, ki je odšel na odslužitev oziroma doslužitev vojaškega roka, delovno razmerje prenehalo. Novi zakon pa določa, da delavec, ki zaradi odhoda na odslužitev oziroma doslužitev vojaškega roka začasno neha delati v podjetju, ostane še naprej član delovne skupnosti in ima neposredno po odslužitvi vojaškega roka pravico vrniti se na delo v isto podjetje. Vse dolžnosti in pravice, ki se pridobivajo po delu ali iz dela v podjetju, med odsotnostjo delavca mirujejo.

Tudi uveljavljanje pravic delavcev po delu in iz dela je v novem zakonu o delovnih razmerjih podrobno urejeno. Tako ima delavec pravico biti navzoč na sestanku vsakega organa upravljanja, kadar se odloča o njegovi pravici ali dolžnosti v podjetju. Delavec ima pravico ugovora zoper vsako odločbo, s katero je bilo odločeno o njegovih pravicah in dolžnostih iz delovnih razmerij. Rok za ugovor je 15 dni od vročitve odločbe. Odločba o ugovoru je dokončna. Če je odločal o pravici ali dolžnosti delavca na prvi stopnji najvišji organ upravljanja v podjetju, je odločba dokončna. Če delavec meni, da mu je z dokončno odločbo kršena pravica, jo lahko uveljavlja s tožbo pri rednem sodišču (delovni spor).

Delovna skupnost mora v enem letu od dneva, ko začne veljati ta zakon, s statutom ali drugim splošnim aktom podjetja urediti delovna razmerja skladno z določbami novega zakona. Do takrat pa se delovna razmerja uredijo tudi z začasnimi sklepi najvišjega organa upravljanja.

S. M.

ooOoo

ZAHVALA

Najlepša hvala sodelavcem iz predpriprave za denarno pomoč in poklonjeni venec, ki ste ga darovali ob smrti moje sestre.

Joža Košale

DOLOČILA POKOJNINSKEGA ZAKONA ZA UDELEŽENCE NOB

Novi temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju, ki ga je sprejela zvezna skupščina dne 25. decembra 1964, določa udeležencem NOB in španskim borcem zaradi naporov, ki so jih pretrpeli v borbi, pri ilegalnem delu, zaporih ali internacijah, določene olajšave.

Kot posebna doba za dvojno štetje se šteje čas do 15. maja 1945, ki ga je zavarovanec prebil v partizanskih oddelkih, v NOV ali jugoslovanski armadi oziroma na aktivnem ali organiziranem delu za narodno osvobodilno borbo. Prav tako ima pravico do dvojnega štetja zavarovanec, ki se je boril oziroma izvrševal naloge NOB, pa je bil pri tem ujet ter zaprt ali odpeljan v taborišče ali interniran ali pa je bil kot pripadnik revolucionarnega gibanja v letu 1941 zaprt ter je v zaporu, taborišču ali internaciji nadaljeval delo za narodno osvobodilno gibanje.

Če je bil kot vojak bivše jugoslovanske vojske v vojnem ujetništvu in se je aktivno vključil v narodno osvobodilno gibanje pred italijansko kapitulacijo, ima tudi pravico do dvojnega štetja.

Zakon priznava dvojno štetje tudi tistim udeležencem NOB, ki so sodelovali v NOB, pa še niso bili stari 15 let.

Enake pravice imajo tudi španski borci, ki so sodelovali v bivši španski revolucionarni armadi.

Posebna doba z dvojnimi štetjem se prizna tudi tistim osebam, ki so ob času pridobitve pravice do pokojnine bili jugoslovanski državljani pa so v času NOB sodelovali v protifašističnih gibanjih v drugih državah do 15. maja 1945.

Kot posebna doba z enojnim štetjem pa se prizna tisti čas, ki ga je zavarovanec prebil v zaporih, taboriščih ali internacijah zaradi udeležbe v španski revolucionarni armadi ali protifašističnih gibanjih drugih držav. Ta doba se prizna do povratka v domovino.

Zavarovanec, jugoslovanski državljani, ki je bil od 6. aprila 1941 do 15. maja 1945 v zavezniških vojskah ima za ta čas pravico do dvojnega štetja, če se je vrnil v domovino do konca leta 1957, enojno pa se mu šteje, če se je vrnil kasneje.

Borec NOV, ki je stopil v boj oziroma aktivno in organizirano deloval za cilje NOB pred 9.9. 1943, in vsak španski borec ima pravico do polne pokojnine, ne glede na starost, če je dopolnil pokojninsko dobo 35 let ali pa če je dopolnil 55 let starosti, če je dopolnil pokojninsko dobo 20 let, pri

tem pa mora imeti najmanj deset let zavarovalne dobe.

Borka NOB pred 9.9. 1943 oziroma španska borka pa ima pravico do polne pokojnine ne glede na starost, ko dopolni 30 let pokojninske dobe ali ko dopolni starost 50 let ter ima pokojninske dobe vsaj 20 let, od tega pa najmanj 10 let zavarovalne dobe.

Imetnik "Partizanske spomenice 1941" ima pravico do pokojnine, ki znaša 100% njegovega osebnega dohodka v zadnjem letu pred upokojitvijo oziroma 100 % povprečka zadnjih pet let, če je to zanj ugodneje.

Drugi borci pred 9.9.1943 in španski borci imajo pravico do starostne pokojnine, ki znaša za pokojninsko dobo 15 let za borce 45 %, za borka pa 47,5 % pokojninske osnove. Ta procent pa se za vsako nadaljnje leto zaposlitve poveča pri borcu za 2 %, pri borkah pa za 2,5 %. Najvišja pokojnina pa lahko znaša največ 85 % pokojninske osnove.

Borec NOV, ki je stopil v borbo 9.9.1943 ali kasneje, ima pravico do pokojnine, čeprav ni dopolnil 40 let, borke pa 35 let pokojninske dobe. Pokojnina se poveča borcu od 9.9.1943 do konca 1943. leta za 60 %, borcu iz leta 1944 za 30 % in borcu iz leta 1945 za 10 %, vendar pa pokojnina ne more presegati 85 % pokojninske osnove.

Zavarovancu, ki mora biti jugoslovanski državljan, pa je bil po 6. aprilu 1941 ujet ali interniran in mu je bila za ta čas priznana pokojninska doba v dvojnem štetju, ima pravico do 30 % povišane pokojnine, čeprav še nima 40 za pokojnino priznanih let, vendar največ do 85 % pokojninske osnove.

Če pa je borec NOV ali vojni ujetnik ali interniranec dosegel pravico do starostne pokojnine, nima pravice do povečanja pokojnine po 73. členu.

Pokojnina se odmerja od povprečnega mesečnega osebnega dohodka, ki ga je imel zavarovanec v katerih koli zaporednih petih letih v zadnjih 10 letih zavarovanja.

Ne glede na višino osebnega dohodka pa imajo borci in sodelavci NOB, ki jim je zaradi njihovega delovanja v času osvobodilnega boja priznana posebna doba v dvojnem štetju, pravico do najmanjše pokojnine, ki znaša:

- za nosilce "Partizanske spomenice 1941"	59.000 din
- za borce in sodelavce, ki jim je priznano dvojno štetje od leta 1941	50.150 din
- za borce in sodelavce, ki jim je priznano dvojno štetje od leta 1942	48.450 din
- za borce in sodelavce do 9.9.1943	43.500 din.

To pa velja le pod pogojem, da imajo ob času upokojitve najmanj 20 let za pokojnino priznane dobe. Če je ta doba krajša, se znesek pokojnine zmanjša za vsako leto za 2 %.

J. U.

ooOoo

NAPAD NA BELOGARDISTIČNO POSTOJANKO V MIRNI PEČI

17. maja 1944 je Cankarjeva brigada napadla in uničila belogardistično postojanko v Trebnjem na Dolenjskem. Komaj smo si oddahnili od tega napada, je kurir že prinesel v brigado povelje iz glavnega štaba Slovenije, da takoj napademo sovražno postojanko v Mirni peči. Ta postojanka je bila dosti bolj utrjena, saj je bilo v okolici mnogo sovražnih bunkerjev, sama postojanka pa je bila obdana z gosto žično ograjo. Poleg tega je imel sovražnik tudi težko orožje.

Za napad na postojanko v Mirni peči so bile potrebne temeljite priprave. Treba je bilo izvedeti, kako močan je sovražnik, kje je najbolj utrjen in s kakšnim orožjem razpolaga. Obveščevalna služba je takoj stopila v akcijo. Od domačinov, ki smo jim lahko zaupali, smo dobili dokaj točne podatke, tako da smo napad skrbno pripravili. Kmalu nato je prispelo povelje, da napademo postojanko 19. maja 1944.

Kdo je bil organizator in glavni vođa te zloglasne belogardistične postojanke v Mirni peči, so nam povedali domačini.

Kot drugje je bila tudi v Mirni peči duhovščina tista, ki je prva podprla sovražnikov jarem. Mirnopoški kaplan Šinkar je sodeloval pri zločinskih umorih, pokolih in aretacijah, v okolici Prečne pa se je udeleževal celo samih bitk na strani okupatorja. V mesecu juliju 1944 sem bil sam priča enemu njegovih zločinov. V borbi med partizani in belogardisti je sodeloval tudi Šinkar. Ranjenega tovariša, ki ga nismo mogli pravočasno odnesti v bolnico, je zaklal z nožem. Pomagala mu je neka učiteljica, katere imena se ne spominjam, Le-ta je sezula ranjenemu partizanu čevlje, preden je izdihnil pod nožem. To se je zgodilo na Čeških travnikih pri Prečni.

Šinkarjevi pomagači so bili Pelko iz Novega mesta, Kajžarjevi bratje iz Biške vasi, komandant belogardistične postojanke Jože Mavec, partizanski dezertarji bratje Jarci iz Hrastja, Matijevec z Malega vrha in drugi. Kakor vedo povedati očitvidci pa sta bila najbolj krvoločna dva brata, ki so ju klicali Joco in Laco ali Mrskovca in sta

bila doma nekje od Šentruperta. Ta dva sta povzročila več kot lo nasilnih umorov. Pozneje se je pod njunim vodstvom formiral Mrakov bataljon, ki so ga sestavljali skoraj sami domačini iz okolice Mirne peči. Ti so vse domače ljudi, ki so sodelovali s partizani, pobijali kot živino ali pa pretepali.

V mesecu aprilu 1944 so iz vasi Jablan pri Mirni peči odpeljali mladega fanta Ljuzeta Lužarja skozi vas Kal pri Prečni. Od mučenja in pretepanja je njegovo telo krvavelo iz mnogih ran. Izmučen je prosil mojo sestro, ki je bila tam doma, naj mu da vode. Toda zločinci niso pustili, da bi popil vsaj požirek, ampak so ga obrcali. S pijanim kričanjem so ga odpeljali izven vasi na jaso in ga na zverinski način zabodli z vojaškim bajonetom.

Tako so delali člani "Kristusove vojske". To ime so si sami nadeli češ, da se borijo za sveto vero. Ujete partizane so pobijali z geslom: "Za pet Kristusovih ran, naj crkne partizan!" Ni čudno, da so bili ljudje zbegani in polni nezaupanja drug v drugega. Zato je bilo treba nekaj ukreniti, da se ta "Kristusova vojska" uniči.

Kakor hitro je naša Gubčeva brigada prejela povelje, smo takoj 19. maja 1944 po skrbnih pripravah zasedli svoje položaje. Drugi bataljon je zasedel položaje okrog Gradišča (Sveta Ana), in zajeli področje mirnopeške železniške postaje, četrti bataljon pa se je utrdil nad Ivanjo vasjo, in sicer nad Ivanjskim mlinom v gozdu.

Četrti bataljon je imel nalogo napasti in uničiti belogardistično postojanko s pomočjo artilerije 15. divizije. Z nekaj težkimi topovi (havbicami) in nekaj protitankovskimi topovi so artilerijci proti večeru začeli napadati. Tudi sovražnik ni molčal in je na naš ogenj odgovarjal s svojimi številnimi minometalci in lahki topovi iz postojanke na Vihri. Pomagali so jim tudi iz drugih postojank, tako da smo imeli na naši strani precej težke izgube. Bitka je trajala poldrugi dan, nakar so sovražni topovi onesposobljeni utihnil. Sovražnik se je umaknil v Mirno peč. Zvečer smo nadaljevali pohod v samo vas. Iz cerkve in šole nas je sprejel močan sovražni ogenj. Morali smo se umakniti nazaj na začetne položaje in tako nadaljevati borbo. Da je bilo stanje še slabše, so belogardisti zažgali nekaj poslopij v Ivanji vasi. Zaradi morebitnega zračnega napada smo se umaknili v gozd, od koder je bil lep razgled na samo belogardistično postojanko, in bitka se je nadaljevala. Sovražnik je medtem dobil okrepitev iz Novega mesta, da bi se lahko obdržal v postojanki. Iz samega Novega mesta so jim pomagali z obstreljevanjem naših položajev s težkimi topovi. Okrog poldneva so belogardisti poskusili napraviti izpad na naše položaje, vendar jih je naš ogenj vrgel nazaj v postojanko. Imeli so precejšnje žrtve, vendar je bilo razločno slišati njihov nemški "Vorwärts!" Njihove vzpodbujajoče vzklike so pozdravljale naše svinčenke in morali so se umakniti v postojanko. Med napadom

jim je nek partizan veselo zaklical: "Saj ni treba lesti sem gor k nam. Kmalu bomo prišli mi k vam".

Med kratkim premorom je prišel k meni na položaj komandant našega bataljona. Opozoril sem ga, da je v postojanki čudna zmešnjava in da verjetno pripravljalo belogardisti ponovni izpad. Vprašal je, če je mitraljez v redu in ko sem mu pritrdil, sem dobil kakor ostali borci navodilo, da čez pol ure jurišamo na postojanko. Znak za napad bo rdeča raketa. Njegova bodrilna beseda je opogumila še tako malodušnega borca. Bili smo nestrpni in polni dvomov, ali bo napad uspel ali ne.

Prišel je težko pričakovani trenutek, rdeča raketa je za hip razsvetlila postojanko, istočasno pa so zaregljale naše strojnice in mitraljezi. V strelskih vrstah smo se bližali postojanki ne da bi samo za trenutek prenehali s streljanjem. Sovražnik je bil brez moči prikovan v bunkerje in se branil z neznatnim upanjem v zmago. Ko smo bili že v bližini bunkerjev, so stopili v akcijo bombaši, ki smo jih ščitili z mitraljezi, tako da so brez žrtev opravili svojo nalogo. Uničili so večino bunkerjev. Žično ograjo smo prerezali na več krajih in jurišali še na ostanek belogardistične postojanke. Preživeli belogardisti so se umikali proti mi: nopeškemu pokopališču. Za sabo so puščali krvave sledi mrtvih in ranjencev. Po poznejšem poročilu je bilo 60 mrtvih in dosti več ranjenih. Kolikor jih je še ostalo živih so zbežali, nekaj pa smo jih ujeli.

Med ujetniki je bil tudi belogardist, pri katerem smo našli orožje, na katerem je bilo ime naše politkomisarke Dunje. Vedeli smo, da imamo opraviti z njenim morilcem, ki je dobil orožje kot nagrado za storjeni zločin nad našo tovarišico.

V postojanki smo zajeli bogat vojni plen.

Tako se je končal napad na belogardistično postojanko v Mirni peči, ki bo sčasoma prešel v pozabo, ostal pa bo boleč spomin na tovariše in prijatelje, ki so ostali tam pokopani.

Avgust Berus

SPOMLADANSKI SEJEM V GRAZU 1965

Pred leti sem že obiskal sosednjo Avstrijo, vendar sem z veseljem pričakoval dan, ko jo bom znova obiskal. V Avstrijo sem odpotoval z nalogo, da si ogledam spomladanski sejem v Grazu. Na naši in avstrijski meji sem hitro opravil in sem bil po kratki in prijetni vožnji kmalu tam. Kljub temu, da nisem vedel, kje je sejem, sem se pripeljal prav tja. Vse ulice so bile polne parkiranih avtomobilov, zato sem šele po daljšem iskanju lahko parkiral svoj avto. Takoj zatem sem odšel na sejem. Že pri vходу me je pozdravilo cvetje, ki me je spremljalo tja do vhoda v paviljon. Pa tudi po vseh sejemskih prostorih je bilo vse polno lepih cvetlic, ki so služile kot okras in dopolnitev razstavljenih predmetov. Vljudni sejemski uslužbenec me je opozoril, naj si ne pozabim ogledati tudi jugoslovanskega paviljona, ker je verjetno uganil, da sem Jugoslovan. Najprej sem si ogledal paviljone, kjer so kili razstavljeni konfekcijski in trikotažni izdelki. Pri razstavljenem meterskem blagu sem ugotovil, da je izbira ženskega blaga precej enaka naši. Precej je bilo razstavljenega blaga iz čiste česane volnene preje predvsem v črtastem vzorcu, manj v karu. Razstavljenega pa je bilo tudi veliko enobarvnega blaga brez vzorcev v različnih barvah, ki je bilo primerno tako za ženska kakor tudi za moška oblačila. Črtice so prevladovala v raznih kombinacijah barv. Karo blago je bilo v večini primerov v sivo in olivnozelenem tonu. Veliko je bilo mikanih tkanin za moške, in to v debelejšem tkanju, kakor tudi za ženske kostime in plašče. Razen zgoraj omenjenih tkanin so razstavljali tudi blago iz česane volnene preje v raznih artiklih in vzorcih, vendar v manjših količinah, kakor mi je povedal predstavnik ene izmed večjih tvrdk z Dunaja. Blago iz mešanih prej je nekaj podobnega, kot ga izdelujejo naše tovarne, v glavnem pa proizvajajo le treviro. Pozanimal sem se, če proizvajajo in prodajajo tudi diolen tkanine. V večini primerov so mi odgovorili, da mi bolj priporočajo treviro, lahko pa dobim tudi diolen. Ko sem zagovarjal mišljenje, da je blago iz diolena boljše v vseh ozirih od trevira, sem dobil govor "das selber", kar pomeni "isto" ali "vseeno".

Nato sem si ogledal naš jugoslovanski paviljon, ki je bil tudi zelo lepo urejen. Najbolj me je seveda zanimalo, kje je razstavljen naš blago. Na žalost sem ugotovil, da so razstavljeni le trije kosi našega blaga, in to dva kosa artikla "Dušan" in en kos artikla "Daro", kar je premalo, saj smo poslali na "Jugotekstil", ki je organiziral razstavo našega blaga, veliko izbiro naših artiklov, ki pa jih ni razstavil. S takim načinom razstavljanja ne bomo dosegli namena, da bi čim več našega blaga izvozili. Tudi ostalo blago ni bilo razstavljeno na najboljši način. Z malo več truda in z bolj pestro dekoracijo bi bila razstava v našem paviljonu lahko veliko pestrejša in privlačnejša. Lahko pa se pohvalno izrazim o široki turistični propagandi. Stene paviljona so bile pokrite s slikami naših obalnih krajev in

ostalnih lepot naše domovine. Tudi delitev raznih prospektov s slikami in opisi posameznih mest bo močno pripomogla k razširitvi našega turizma. Po končanem ogledu sejma sem obiskal več prodajalen, kjer sem zasledil veliko blaga, ki so ga razstavljali na sejmu.

Ko sem se malo razgledal, kako so ljudje oblečeni, sem ugotovil, da je tipično oblačilo Avstrijke kombinacija ženske obleke, ki se imenuje "dirndel". Omenjeno oblačilo je sestavljeno iz bluze, krila in predpasnika. Blago je v glavnem iz lažjih materialov v rožnatem tisku. Kot je za ženska oblačila tipičen "dirndel", je za moške obleke značilen suknič s pokončnim ovratnikom v zeleni barvi z različnimi temnimi našitki in svetlimi gumbi. Hlače so v isti barvi, ob strani pa imajo vшит temnejši zelen pas po celi dolžini. Seveda obvezno sodi k taki obleki zelen klobuk, ki je okrašen s perjem raznih divjih ptic.

Lahko rečem, da se Avstrijci v tem predelu ne oblačijo preveč moderno. Ženske pa ne glede na vrsto obleke nosijo rokavice in klobuk.

Na koncu naj omenim le to, da je mesto Graz zelo lepo in da ima veliko zgodovinskih zanimivosti.

Bogomir Hofbauer

ooOoo

KAJ JE MEDICINSKA PREVENTIVA?

V današnjem času se vse več govori o povečanju možnosti zdravstvene preventive tako s strani zdravnikov kakor tudi s strani delovnih organizacij in družbeno političnih organov.

Mnogim še ni povsem jasen pojem medicinske preventive, zato bom poskusil to v tem članku razložiti. Beseda "Preventiva" prihaja iz latinščine in poemni preprečevalne pripomočke ali varovalno zdravstvo.

V medicinski vedi obstojata tako imenovana kurativna in preventivna medicina. Naloga kurativne medicine je ugotavljanje bolezni in njeno zdravljenje. Naloga preventivne ali varovalne medicine pa je preprečevanje nastanka bolezni.

Zdravniki, zdravstvene ustanove in medicinski centri so ugotovili, da se bolezni pojavljajo pod posebnimi pogoji, ki so odvisni od okolja, v katerem človek živi, od načina prehrane, pogojev dela, od podedovanih pa tudi drugih lastnosti človeka, kot so starostna doba, spol, rasne značilnosti in podobno.

Prav tako je dokazano, da z vplivanjem na gornje činitelje lahko vplivamo tudi na nastanek bolezni oziroma, če se je bolezen že začela razvijati, zaustavimo njen razvoj. "Preventivna medicina je znanost o preprečevanju in zmanjšanju obolenj, o napredku zdravja, fizične in umske aktivnosti in o podaljševanju življenjske dobe". Tako je označil preventivno medicino naš znani strokovnjak s tega področja B. Karakašević.

Čeprav se kurativna medicina razlikuje od preventivne, sta vseeno ti dve veji medicine ozko povezani.

Kot primer naj navedem epidemijo neke nalezljive bolezni. Če hočemo preprečiti širjenje, moramo zdraviti in odstraniti vzroke obolenj. V takih primerih se kurativna in preventivna medicina prepletata in medsebojno dopolnjujeta.

Na kakšnih načelih temelji preventivna medicina? Zdravje je relativen pojem. Za nekoga pravimo, da je odličnega zdravja, za drugega, da je dobrega zdravja in za nekoga tretjega, da je slabega zdravja. Zdravje je torej dinamičen pojem, neko ravnotežje določenega stanja pri človeku. Nekdo nima volje do dela, večkrat ga boli glava, a še vedno lahko rečemo, da je zdrav, samo malo slabo se počuti. Vendar se na ta način iz zdravja počasi razvije tudi bolezen.

Vsako obolenje nastane kot posledica delovanja raznih vzrokov, ki so lahko v samem človeku ali pa tudi v okolju, v katerem živi in dela. Vsako obolenje je posledica človekove nemoči, neznanja ali nesposobnosti, da se v pravem času zavaruje in uspešno reagira na vzroke, ki povzročijo bolezen.

Kakor zdravje tako tudi bolezen ni nek statičen proces, ki se ne razvija. Od tega, kaj je povzročilo bolezen, pod katerimi pogoji in v kakšnem okolju je bolezen nastala, zavisi razvoj in potek bolezni.

Preventivna medicina proučuje vse vzroke in posledice v zvezi z nastankom, razvojem in posledicami bolezni, ki jih bolezen pušča na človeku tako v telesnem kakor tudi duševnem pogledu.

Preventivna medicina mora vse te činitelje delno poznati, da bi se lahko uspešno borila za zaščito zdravja posameznika in da bi lahko preprečila pojav množičnih obolenj ali epidemij.

Preventivna medicina dosega velike uspehe tudi na ta način, da organizira sistematične preglede, katerih rezultate potem prouči in na osnovi tega ugotovi, kaj je treba ukreniti. Kot primer navajam sistematično fluorografiranje pljuč večjih skupin ljudi. Slike pozneje analizirajo in večkrat ugotovijo pri marsikateremu človeku obolenje pljuč, za katerega ta ni vedel. Če se to odkrije že v razvojni dobi bolezni, je zdravljenje krajše in popolnejše. Če tega slikanja ne bi bilo, ne bi recimo pri 100 ljudeh ugotovili obolenje pljuč, ti ljudje se ne bi zdravili, bolezen bi napredovala in lahko trajala več let. Tako pa se bolezen ozdravi v nekaj mesecih zahvaljujoč preventivnemu fluorografiranju. Na ta način se tudi odpravijo posledice v zdravstvenem, socialnem in ekonomskem pogledu.

Za dosego svojega cilja se preventivna medicina poslužuje tudi zdravstvene prosvete, tako da s predavanji, s tiskom, filmi in drugimi sredstvi poučuje ljudi, kako morajo živeti, da bi obvarovali svoje zdravje in zdravje okolice, v kateri žive. Organizira tudi stalno kontrolo prehrane v pogledu kakovosti in količine.

Preventivna medicina za zaščito duševnega zdravja proučuje mentalni razvoj osebnosti, organizira predavanja o spolnem življenju, proučuje pravilen izbor poklica in podobno. Prav tako skrbi za zdrav porod ter za zaščito in napredek biološke vrednosti naroda.

V zvezi z napredkom splošnega zdravstvenega stanja se zanima preventivna medicina tudi za osebno higieno, za počitek, telesni razvoj, kontrolira gradnjo stanovanj, javnih zgradb, ki služijo za sestajanje večjega števila ljudi, za delo in rekreacijo.

Vse to so samo splošne naloge in ukrepi, s katerimi se ukvarja preventivna medicina.

Ena od glavnih nalog preventivne medicine pa je preprečevanje obolenj. To so v najožjem pomenu preventivni ukrepi, ki so usmerjeni proti določeni bolezni ali skupini bolezni ter zadevajo predvsem povzročitelja bolezni, človeka in okolje, v katerem živi.

Ena od takih akcij je bila izvedena tudi v naši tovarni, to je bilo cepljenje proti gripi. Važni so tudi ukrepi, da človek ne prihaja v neposreden stik z zdravju škodljivimi snovmi, ki se uporabljajo v proizvodnji. Za izboljšanje življenjskih pogojev v prostorih, kjer človek dela, je potrebno prezračevanje delovnega mesta, pravilno ogrevanje prostorov in podobno.

Poleg tega je pa tu še karantenska zaščita, to je izoliranje nalezljivo bolnih od zdravih itd. Naslednja ovira ki jo postavlja preventivna medicina pred bolezen, je zgodnja diagnoza in pravočasno zdravljenje ali terapija, kakor se

to strokovno imenuje. Če neke vrste obolenja nismo mogli preprečiti, moramo paziti, da ga vsaj pravočasno odkrijemo in da vrenemo vse potrebno za čim boljše in čim hitrejše zdravljenje. Uspeh zdravljenja velikokrat zavisi od zgodnje ugotovitve bolezni. Z zgodnjim zdravljenjem tudi preprečimo širjenje obolenja na druge ljudi, če je to obolenje nalezljivo.

Da bi bilo čim manj bolezenskih posledic, priporoča preventivna medicina medicinsko rehabilitacijo. Medicinska rehabilitacija ima nalogo, da prepreči oziroma zmanjša fizično in umsko defektnost, ki jo povzroči delovanje bolezni na organizem.

Rehabilitacija ne vrača zdravja, vendar človeka spet usposobi za delo. S tem omogoči telesno ali umsko defektnim, da se lahko ponovno vključijo v družbo kot vsi produktivni člani.

Rehabilitacija ni samo ortopedskega značaja, kakor često napačno mislimo, ampak sestoji iz cele vrste ukrepov, kot so sprememba prehrane, sprememba poklica ali načina življenja, sprememba klimatskih pogojev, socialna vzgoja, dajanje raznih pripomočkov itd. Rehabilitacija je torej preventivni ukrep in sestavni del zdravljenja.

Tudi v obratnih ambulantah bi morali zdravniki in zdravstveno osebje posvetiti čim več pozornosti zdravstveni preventivi. Star pregovor namreč pravi, da je bolezen bolje preprečiti kot pa zdraviti. Prav to pa je tudi cilj medicinske preventive.

Dr. Milan Popovič

ooOoo

NESREČE PRI DELU V MESECU APRILU, MAJU IN JUNIJU 1965

3. aprila se je ponesrečila pri izrednem delu Marjeta Potočar, administratorica v oddelku predpriprave. Imenovana je pomagala v obratni ambulanti pri zdravniških pregledih za sluh. Ko je šla po stopnicah na malico, si je zaradi nagle hoje spodrenilo, tako da je padla ter si poškodovala levo nogo.
18. maja se je ponesrečila na poti na delo Jožefa Mavsar, delavka na strižnem stroju. Imenovana se je peljala s kolesom iz Šentjošta v službo. Med potjo pa je s kolesom zavozila na oviro, da je padla ter si poškodovala desno nogo in levo roko.

19. maja se je ponesrečila pri delu Justa Damjanovič, delavka na dublirnem stroju.
Imenovana je delala na dublirnem stroju. Ko je hotela odrezati nitko s škarjami, da bi naredila voz, se je po neprevidnosti vrezala v dlan leve roke.
24. maja se je ponesrečila na poti z dela Štefka Gril, tkalka.
Imenovana je šla s kolesom iz službe domov. Pri Industriji obutve je za njo pripeljal avtobus. Ker je avtobus vozil preveč ob robu ceste, jo je zadela tako, da je padla ter si poškodovala desno nogo.
29. maja se je ponesrečil pri delu Franc Bevc, škrobilec.
Ponesrečenec je na snovalnem stroju pripravljaval osnovni valj. Pri centriranju osnovnega valja je prijel z desno roko za zavorni kolot ter ga obračal. Pri obračanju pa se je zbedel v izrabljeni kolot ter si poškodoval prst na desni roki.
8. junija se je ponesrečil pri delu Rafael Miklič, delavec na lizezi.
Imenovani je skupaj s sodelavcem kopal jašek za novo lizezo. Ko so hoteli odstraniti kamen, je sodelavec držal za sveder, imenovani pa je udarjal s kladivom. Med udarjanjem pa je zaradi neprevidnosti in neizkušenosti udaril po gležnju desne noge.
10. junija se je ponesrečila pri delu Vera Klobučar, tkalka.
Imenovana je delala v nočni izmeni na tkalskem stroju. Ko je šla za stroj, da bi privezala odtrgano osnovno nit, ji je na podu spodrsnilo, tako da je padla ter si poškodovala desno nogo v kolenu.
10. junija se je ponesrečil pri izrednem delu Martin Gazvoda, tkalec.
Imenovani je pomagal pri gradbenih delih v predilnici. Ko je nosil desko za delovni oder, je zadela z levo nogo ob rob odprtega jaška ter stopil vanj. Ko se je hotel z rokami prijeti, da ne bi padel, je z desno nogo udaril ob rob jaška, ter si jo poškodoval pod kolenom.
18. junija se je ponesrečila pri delu Jožefa Macele, tkalka.

Imenovana je čistila tkalski stroj, ki ni bil v pogonu. Ko je hotela očistiti skrinjice, je z nogo pritisnila sklopko ter jo dvignila, z desno roko pa je nepravilno prijela za zgornji del skrinjic. Ker je bila sklopka mastna, ji je noga zdrsnila, skrinjice so padle navzdol ter ji poškodoval prst na desni roki.

23. junija se je ponesrečil na poti na delo Jože Nemanič, delavec na IV. pasaži v predilnici v Metliki.

Imenovani se je peljal z motornim kolesom v službo. Med vožnjo je zavozil na kamen, in zaradi naglega zaviranja padel ter si poškodoval desno nogo.

28. junija se je ponesrečil na poti na delo Anton Primc, tkalec.

Imenovani se je peljal iz Sred.Globodola v službo. V Mirni peči je prisedel k njemu sopotnik in ga prosil, da ga odpelje na železniško postajo. Ko je imenovani zapeljal z avtomobilske ceste na stransko cesto, je zaradi ovinka in gramoza padel ter si poškodoval glavo.

Mirko Jakša

BOLEZENSKI IZOSTANKI V MESECU MAJU 1965

Naslednja tabela bo prikazala razmerje med bolezenskimi izostanki v mesecu maju 1965 in v mesecu maju 1964.

Oddelki	Maj 1964				Maj 1965			
	Štev. vseh boln. dni	% na del. dni	štev. boln. dni brez. porod.	% na del. dni	Štev. vseh boln. dni	% na del. dni	Štev. boln. dni brez. porod.	% na del. dni
Skup.sl.	94	4,30	39	1,78	58	2,39	58	2,39
Tkalnica	590	7,77	397	5,22	625	8,58	329	4,51
Predil.II	59	4,44	37	2,79	264	14,93	258	14,59
Apretura	257	8,23	147	4,71	266	8,45	151	4,79
Pom.del.	107	7,61	107	7,61	76	4,63	76	4,63
Metlika	266	4,87	188	3,43	418	7,76	165	3,06
Skupaj	1373	6,51	915	3,33	1707	7,89	1037	4,79

Iz tabele je razvidno, da je odstotek bolezenskih izostankov v mesecu maju 1965 nekoliko višji kot v istem mesecu lanskega leta. Vendar pa se je v primeri z mesecem aprilom nekoliko znižal. Najvišji odstotek bolezenskih izostankov je bil tudi tokrat v oddelku predilnice II, in to 14,59%. Tako visokega odstotka bolezenskih izostankov ni bilo do sedaj še v nobenem oddelku. Sledijo apretura (4,79 %), pomožne delavnice (4,63 %), tkalnica (4,51 %), predilnica I v Metliki (3,06 %) ter skupne službe (2,39 %).

Vzroki bolezenskih izostankov v mesecu maju so:

- razne ženske bolezni	203 dni
- nega družinskega člana	187 "
- nesreče pri delu	118 "
- nesreče izven dela	79 "
- angina	60 "
- bolezni živcev	42 "
- bolezni želodca	40 "
- bronhitis	38 "
- bolezni urinarnega sistema	33 "
- revmatizem	33 dni itd.

Mirko Jakša

NAŠA KRONIKA

Poročila se je:

Anica Špehek - poročena Šavor.

o Novoporočenki želimo veliko sreče in zadovoljstva ter najlepše čestitke!

Rodile so:

Anica Resnik - dečka, Štefka Kranjčič - deklico in Amalija Pust - dečka.

Mladim mamicam in novorojenčkom želimo veliko zdravja in najlepše čestitke!

V podjetje so prišli:

Jože Udovič, Jože Radovan, Rozalija Barbo, Marija Jakelj, Marija Levstik, Jelka Gabron, Angela Zakovšek, Rozalija Hudoklin, Marija Cesar, Katica Doboši, Barica Novak, Silva Les, Darinka Hudorovac, Marija Golob, Marija Omahen, Marija Slak in Jožefa Osolnik.

Novim članom našega delovnega kolektiva želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva!

Podjetje sta zapustila:

Ivan Kočevar I. in Vida Miklič.

Dne 28.7.1965 je stanje zaposlenih 853. Od tega je 573 žensk in 280 moških.

P O R O Č I L O

o finančnem in materialnem poslovanju glasila delavskega sveta "Novoteks" Novo mesto za leto 1964.

V letu 1964 je izšlo 12 številčk glasila, od tega je bila ena številka dvojna. Povprečna naklada je bila 866 izvodov.

Glasilo nima svojih dohodkov.

Ker je glasilo v glavnem obveščevalnega značaja, se po veljavnih predpisih stroški krijejo iz materialnih stroškov podjetja.

Za izdajo ene številke glasila je bilo povprečno porabljenih 102.980 din, en izvod pa je stal povprečno 118,88 dinarjev.

Stroški za izdajo ene številke glasila so sestavljeni iz sledečih podatkov:

- avtorski in drugi honorarji s prispevki	34.066 din
- tisk ovitka in vezava	41.202 "
- ciklostil papir	21.086 "
- matrice	3.489 "
- ciklostil pasta	3.137 "

Skupaj 102.980 din
=====

Stroški za en izvod glasila pa so sestavljeni takole:

- avtorski in drugi honorarji s prispevki	39,33 din	33,09 %
- tisk ovitka in vezava	47,55 "	40,00 %
- ciklostil papir	24,35 "	20,48 %
- matrice	4,03 "	3,39 %
- ciklostil pasta	3,62 "	3,04 %

Skupaj 118,88 din 100 %
=====

V primerjavi z letom 1963 se je v letu 1964 povečala naklada za 5,3 %. Stroški za izdajo ene številke glasila so se povečali v letu 1964 v primerjavi z letom 1963 za 5,8 %, cena enega izvoda pa se je povečala samo za 0,043 % zaradi ukinitve nekaterih honorarjev.